

מילי דהספידא

על פטירתו של הראשון לציון, פוסק הדור, הגאון האדיר, מורינו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים. אבל יחיד עשי לך ומספר תמורים.
על תופשי משוטיך ופורשי מכמורים. מלחין וחובליך במים אדירים.
עורכי מערכך מישרי הדורים. מפענחי צפונך ומגלי מסתורים.
מי יקצה בגבעות ומי יסתת בהרים. ומי יפרק הויות ומי יתרץ שברים.
מי יפליא נזירות ומי יערוך נדרים. מי ישדד מעמקיך וחתו אפרים.
ומי ילחם מלחמתך וישוב לשערים. בלי מלחמה אבדו ונפלו גבורים.

(קינות לתשעה באב קינה כג)

ברכות, הדא הוא דכתיב ויאמר ה' אל אברם, זו היא הנשמה שהיא א"ב ללמד את הגוף, ור"ם עליו שממקום רם ונשא באה. ומה אומר לה, לך לך מארצך וממולדתך, מדירתך, וממקומך, ומהנאתך. ומבית אביך, אמר רבי יעקב זו היא אספקלריא המאירה. אל הארץ אשר אראך, כלומר לגוף פלוני, לגוף קדוש, לגוף ישר".

והנה השבוע בפטירתו לחיי העולם הבא של גאון עולם רבי עובדיה, למדנו פירוש נוסף בפסוק זה, כי כמו שהקב"ה אומר לנשמת הצדיק ברדתה בעולם הזה: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", כך ביציאתה מן הגוף וחזירתה לעולם העליון אומר הקב"ה לצדיק: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" - אל הארץ העליונה בגן עדן של מעלה, להשתעשע בתורה עם נשמות הצדיקים הנהנים מזיו השכינה.

אך הצדיק שכל חייו השפיע תורה ועבודה לרבות תלמידים, מפחד להשאיר את צאן מרעיתו בעולם הזה בלי רועה, לכן מוסיף לו הקב"ה הבטחה ברורה: "ואעשך לגוי גדול",

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך"

פטירתו והליכתו לחיי העולם הבא, של גאון הדור, הודו והדרו, רבי עובדיה זצ"ל, נסתבבו מן השמים בפרשת לך לך, שהפסוק הראשון שבה הוא (בראשית יב-א): "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". ודרשו על כך בזוהר חדש במדרש הנעלם (פרשה זו דף כד טור א), שיש כאן רמז ברור, על השליחות ששולח הקב"ה את נשמתו של הצדיק בעולם הזה להתלבש בגוף, והנשמה נקראת אבר"ם שהוא אותיות א"ב ר"ם, כלומר שהיא בבחינת א"ב לגוף ללמדו דרכי ה', והיא גם ר"ם ונשא מן הגוף החומרי:

"אמר רבי יעקב בר אידי, כל נשמותן של צדיקים נגזרו מתחת כסא הכבוד לנהג את הגוף כאב המנהיג את הבן, כי בלתי הנשמה לא יוכל הגוף להתנהג, ולא לדעת ולעשות רצון בוראו, דהא אמר רבי אבהו הנשמה היא מורה ומלמדה לאדם ומחנכתו בכל דרך ישר. ובשעה ששולח הקב"ה אותה ממקום הקודש מברך אותה בשבע

ביום שני פרשת לך לך ג' מרחשוון שנת ה' אלפים תשע"ד, נתקיים בנו מאמר חכמינו ז"ל בגמרא (יומא כ:): כי בשעה שהנשמה יוצאת מן הגוף, קולה הולך מסוף העולם ועד סופו. העולם היהודי והתורני נודעזע מסוף העולם ועד סופו, וינועו אמות הסיפים מקול פטירתו וסילוקו לחיי העולם הבא של האי גברא רבא, פאר הדור והדרו, פוסק הדור, מנהיג ישראל בחסד עליון לרבות אלפי אחינו בני עדות המזרח, בארץ ישראל ובכל העולם כולו, הגאון האדיר רבי עובדיה יוסף זצוק"ל.

"ציון במור תבכה וירושלים תתן קולה". רחובות ירושלים נתמלאו עד אפס מקום, במקהלות רבות בית ישראל מכל החוגים, כדי לחלוק כבוד אחרון, ללוות למנוחת עולמים ענק רוח ומנהיג בישראל. קולות הבכי של המספידים, התמזגו יחד עם קולות הבכי של המלווים, והדהדו בחלל האויר של ירושלים. בלב מלא צער, רכוני ראש, המומים ומזועזעים, רצוצים ושבורים, ליוו את מיטתו של גדול הדור, ממאנים להיפרד מרבה הנערץ שעזב אותם לחיי העולם הבא.

"אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו, יצאתה בת קול ואמרה, מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום. עמד רבי יהושע על רגליו ואמר (דברים ל-יב) לא בשמים היא, מאי לא בשמים היא, אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני, אין אנו משגיחין בבת קול, שכבר כתבת בהר סיני בתורה (שמות כג-ב) אחרי רבים להטות. אשכחיה רבי נתן לאלהיו אמר ליה מאי עביד קודשא בריך הוא בההיא שעתא, אמר ליה קא חיירך ואמר, נצחוני בני, נצחוני בני".

הרי לנו דברים ברורים כי התורה היא לא בשמים כי אם למטה בארץ, וכל ההלכות שבתורה נקבעות רק כפי הפסק של חכמי התורה בארץ ולא בשמים, כמו שמצינו עוד על כך ענין פלא בגמרא (ב"מ פו.): "קא מיפלגי במתיבתא דרקיעא, אם בהרת קודמת לשער לבן טמא, ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. ספק, הקדוש ברוך הוא אומר טהור, וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי טמא, ואמרי מאן נוכח, נוכח רבה בר נחמני, דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד באהלות".

הנה כי כן מאחר שהתורה היא לא בשמים כי אם למטה בארץ, יפה קונן הפייטן האלקי: "תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים, אכל יחיד עשי לך ומספד תמרורים", כי מי כמוה המסוגלת להבין את האבידה הגדולה של גדול בתורה שהלך לעולמו, שכל זמן שהיה בחיים חיותו בעולם הזה, פתר את כל הספקות בהלכות שבתורה, ומאז שהלך לעולמו נוצר חסר גדול בעולם, כמבואר בירושלמי (ברכות כ.):

"כד דמך רבי סימון בר זביד, עאל ר' ליא ואפטר עליו, ארבעה דברים תשמישו של עולם, וכולן אם אבדו יש להן חליפין, כי יש לכסף מוצא, ומקום לזהב יזוקו, ברזל מעפר יוקח, ואבן יצוק נחושה. אילו אם אבדו יש להן חליפין, אבל תלמיד חכם שמת מי מביא לנו חליפתו, מי מביא לנו תמורתו, (איוב כח-יב) והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה, ונעלמה מעיני כל חיי".

"יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחזה דעת"

והנה כל החיזיון הזה במלוא מובן המילה, מתאים לגאון עולם, שר התורה רבי עובדיה זצוק"ל, שלא היה סתם גדול בתורה, אלא פוסק הדור שכל התורה היתה מונחת אצלו כבקופסא. והיה אם יש מי שרואה בכך גוזמא, הרי זה משום שלא פתח את אוצר הספרים שלו - שאלות ותשובות "יביע אומר" עשרה כרכים,

רבא זה, מתובל באור תורתם של רבותינו הקדמונים והאחרונים, ומה' הטוב נבקש: "יהיו לרצון אמרי פינו והגיון לבנו לפניך ה' צורנו וגואלנו".

"תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים"

הפייטן האלקי יסד בקינות לתשעה באב קינה על מיתתם של צדיקים (קינה כג): "תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים, אכל יחיד עשי לך ומספד תמרורים". ונראה לפרש כוונת הפייטן על פי דברי החכם מכל אדם שלמה המלך, שפירט את כ"ח העתים שיש בעולם - י"ד לטובה וי"ד לרעה, והזכיר ביניהם (קהלת ג-ד): "עת לבכות ועת לשחוק, עת ספוד ועת רקוד".

והנה מורגל בפי כל המספידים לפרש הכוונה בזה, והמקור לכך הוא בספר "עולת החודש" להגאון ר' אלעזר פלעקלס זצ"ל [מבית דינו של מאורו של עולם ה"נודע ביהודה"] במאמר "מיילי דהספידא" (דרוש א), שעמד בדבריו על מה שאמר שלמה המלך: "עת ספוד ועת רקוד" בלי אות ל', והיה לו לומר כמו שאמר בכל שאר העתים עם אות ל': "עת לספוד ועת לרקוד".

וביאר כי בכל שאר העתים, שתי העתים לטובה ולרעה סותרות זו את זו, אולם כאן שתי העתים נמצאות בעת ובעונה אחת: "עת ספוד ועת רקוד", כי בעת שמספידים את הצדיק למטה בעולם הזה בבחינת "עת ספוד", הנה באותו זמן היא "עת רקוד" בשמים על ביאת הצדיק, כמבואר בגמרא (מועד קטן כה.): "כי נח נפשיה דרבה בר הונא ורב המנונא אסקיניהו להתם [העלוהו לארץ ישראל]... פתח עליה ההוא ינוקא, גזע ישישים עלה מבבל... קצף [הקב"ה] על עולמו, וחמס ממנו נפשות ושמח בהם ככלה חדשה, רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק".

לפי זה יש לומר כי מטעם זה בחר הפייטן לבקש דוקא מהתורה: "תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים, אכל יחיד עשי לך ומספד תמרורים". כי הן אמת שהקב"ה בשמים שמח על פטירתו של צדיק, כעדותו של ההוא ינוקא: "רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק". אולם הלא התורה הקדושה נמצאת בארץ ולא בשמים, כמבואר בגמרא (ב"מ נט): בוויכוח בהלכה שהיה בין רבי אליעזר לשאר החכמים, אמר רבי אליעזר:

מורשת התורה שהנחלת בעולם הזה לא תיפסק, כי גם אחרי פטירתך יוסיפו הדורות הבאים ללכת בדרכי התורה שהנחלת להם, "ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה", שגם אחרי פטירתך יהיו שפתותיך דובבות בקבר, בזכות רבבות תלמידיך שיעסקו בתורה ובפסקי הלכה שהשארת להם.

העונש החמור של המתעצל בהספדו של חכם

בשעה קשה זו כאשר כל עולם התורה, כל בית ישראל, ובפרט רבבות תלמידיו אשר חסו בצלו, מתאבלים על האבידה הגדולה, ומקיימים מקרא שכתוב (ויקרא י-י): "כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'", צריך שיעמדו נוכח עינינו מאמרים חכמינו ז"ל הנוראים ששינינו בגמרא (שבת קה:):

"אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא, כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקדוש ברוך הוא סופרן ומניחן בבית גזיו, שנאמר (תהלים נ-ט) נודי ספרתה אתה שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך".

אמר רב יהודה אמר רב, כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו, שנאמר [בפסירת יהושע] (יהושע כד-ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש, מלמד שרגש עליהן הר להורגן. אמר רב חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, כל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים מדה כנגד מדה".

עוד שינינו בגמרא (מועד קטן כה.):

"חכם שמת הכל קרוביו, הכל קרוביו סלקא דעתך, אלא הכל כקרוביו - הכל קורעין עליו, והכל חולצין עליו, והכל מברין עליו ברחבה... דתניא מפני מה בניו ובנותיו של אדם מתים כשהן קטנים... מפני שלא בכה והתאבל על אדם כשר, שכל הבוכה ומתאבל על אדם כשר מוחלין לו על כל עוונותיו".

הנה כי כן הלב מתמלא באימה ובפחד, היד הכותבת רועדת, כי מי הוא זה אשר יעז לקחת עט סופר, לכתוב על הדף את המילים המתאימות, להספיד ענק רוח בתורה בשיעור קומתו של הגאון רבי עובדיה זצ"ל. אולם מה עלינו לעשות, הלא החובה הקדושה מוטלת עלינו, שלא נהיה ח"ו בכלל: "המתעצל בהספדו של חכם". לכן העצה על כך היא להספיד גברא

"והנה קמא קמא דמטא לידי העירותי, וכיון שכבוד תורתו ממנהר עלי, לא יכולתי להעלות על הכתב עוד הערות בזה, ובכלל את הכל עשה יפה בעתו ובעטו, מלא וגדוש עד שלא הניח מקום להתגדר בו, וכולם אהובים תורת הראשונים והאחרונים, אוצר בלום, וה' שנותיו יאריך בטוב ובנעימים, הכותב בכל רגשי הכבוד ויקרא דאורייתא".

"היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה"

הפלא הוא שרבי עובדיה לא יצא מגזע משפחה של רבנים תלמידי חכמים בעלי שם. הוריו היו אנשים פשוטים יראי השם שעמלו על פרנסתם. הם שאפו לגדל דור של שומרי תורה ומצוות, שילכו בדרכם וירוויחו את לחמם בישר. אולם כך רצה הקב"ה שיזכו ללדת ילד שנועד לגדלות ונקרא שמו בישראל עובדיה, ונתקיים אצלו מקרא שכתוב (משלי כ-יא): "גם במעללי יתנכר נער אם זך ואם ישר פעלו".

בעודו ילד צעיר לימים החל רוח ה' לפעם בקרבו, ושתה בצמא את דברי התורה שעסק בהם יומם ולילה. בהיותו בן תשע שנים נבחן אצל רביו מסכתות משניות ופרקים בגמרא בעל פה, וקיבל מהם פרס את הספר הקדוש "ראשית חכמה", ומתוך אהבתו לספר שקיבל מתנה, למד בו ומילא את השוליים בהערותיו בכתב ידו, וכך כתב בעמוד הפתיחה של הספר:

"בהיות שהייתי בן תשע שנים, השמעתי לרב הגאון הגדול מעוז ומגדול כבוד קדושת שם תפארתו ר' שלמה עבו שליט"א ולרב הגאון ר' עמרם בלוי, את המשניות של מסכת שבת, פסחים, אבות, סוכה, מכות, וגם גמרא מסכת בבא מציעא פרק שנים אוחזין בטלית, ופרק אלו מציאות והמפקיד והזהב בעל פה, לכן נתנו לי הספר הזה במתנה בכדי ללמוד בו, ואנכי הדל העירותי כאשר השיגה ידי".

כך השתלבו אצלו עוד מימי הילדות "תורה שבכתב" ו"תורה שבעל פה", במשך היום הוא למד בפיו משניות, גמרא, וספרי הלכה, ובמשך הלילה לא פסקה ידו מלכתוב קונטרסים של חידושי תורה. בשנת תרצ"ו בהיותו בן חמש עשרה שנה כתב קונטרס שקרא בשם "בייע אומר", בהגדרה שכתב: "והם חידושי תורה שחידשתי בימי עלומי על ברכות ועל חומש". וכך עלה משנה לשנה בידיעותיו המופלגות בתורה, עד שהדהים אפילו את רבותיו בבקיאותו הגדולה בהלכה בהירות עצומה.

הגאון רבי פנחס עפשטיין זצ"ל: "ועובדיה ירא את ה' מאד"

בחודש אדר שנת תשי"ד בהיותו אברך בן ל"ג שנה הדפיס את ספרו שו"ת יביע אומר" (חלק א'), ובהקדמה נימק הטעם שקרא את הספר בשם זה:

"קראתי לחיבור זה בשם יביע אומר לרמז על שמי, כי ראשי תיבות יבי"ע למפרע ע'ובדיה יוסף ב'רבי יעקב. גם אומ"ר בגימטריא עבדי"ה יוס"ף, והכתוב יו"ם ליו"ם יבי"ע אומ"ר בגימטריא עבדי"ה יוס"ף ב"ן יעק"ב, וכמו שכתב הרוקח שצריך המחבר לרמז שמו בשם חיבורו".

על ספר נפלא זה קיבל הסכמה נלהבה, מהגאון האדיר זקן ההוראה מדור הקודם רבי פנחס עפשטיין זצ"ל, ראש אב בית דין של העדה החרדית בירושלים, שהעיד בהתפעלות על גדולתו בתורה ויראת שמים, בהשתמשו בדרך מליצה במקרא שכתוב על עובדיה הנביא (מלכים א יח-ג): "ועובדיה היה ירא את ה' מאד". והנה חלק מההסכמה:

"הובאו לפני גליונות אחדים מהספר הגדול אשר יום ליום "יביע אומר", מכבוד ידידי אשר כבר איתמחי גברא, הלא הוא הרב הגאון החכם הכולל, אור גולל, חריף ובקי טובא, משנתו רב ונקי, ועובדיה ירא את ה' מאד (מלכים א יח-ג), ויוסף הוא המשביר ב"ר [ב'קיאות ר'בה], כש"ת חכם יתקרי, ורבי יתקרי, רבי עובדיה יוסף שליט"א, מחבר ספר "חזון עובדיה"..."

עברתי על בתרי הגליונות... ומצאתי בהם מלא כף נחת, מלא וגדוש קולע אל המטרה, ורב תבואות, ומתוכו נראה רוב התמדתו בתורה, גמר חיפוש מחיפוש וחיפוש מנר לאור באור התורה, מתאבק בעפר רגלי חכמי התלמוד והפוסקים ראשונים ואחרונים, על כן כל מן דין סמוכו לנא, ואמינא יישר כוחו וחילו לאורייתא, ויפוצו מעיינותיו חוצה".

בסיום ההסכמה הראה הגאון רבי פנחס את גודל חיבתו, כאשר הרחיב להעיר ולפלפל בדברי תורה שהביא רבי עובדיה בספרו בשמונה מקומות, ובסיום ההערות הוא מתנצל לפני רבי עובדיה:

"יחיה דעת" ששה כרכים. כי אילו היה עושה כן היה רואה בחוש, שנתקיים אצל גאון מבהיל זה דברי נעים זמירות ישראל (תהלים ט-ג): "יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחיה דעת" - יומם ולילה עסק בתורה בכל רגע פנוי פשוטו כמשמעו. מתכופף על הדף ועט סופר בידו, לברר וללבן כאורים ותומים בכתב הדר הלכה ברורה.

"אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם", שהרי מדובר כאן בתשובות הכתובות עלי ספר. אולם זכה רבי עובדיה שנתקיים אצלו: "בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם", בכל עולם התורה נתפרסמו פסקי הלכותיו. "לשמש שם אהל בהם" - דבריו הבהירים מאירים את עולם התורה כאור השמש בצהרי היום. "והוא כחתן יוצא מחופתו", כחתן שיצא זה עתה מחופתו, "ישיש כגיבור לרוץ אורח", כן חפצו ותשוקתו של גדול בתורה, לעסוק בכל יום בתורה שנמשלה לכלה בהתלהבות גדולה, כאילו יצא זה עתה מהחופה עם התורה.

זכורני לפני הרבה שנים, בהיותי אברך צעיר לימים, כאשר שמו של רבי עובדיה כמעט ולא היה ידוע בעולם, ניגש אלי רב פוסק גדול ובידו ספר גדול עב כרס, ואמר לי: "אברך, רצונך לראות ספר שאלות ותשובות שלא ראית מימך מגדול בתורה בן זמננו". הסתכלתי עליו בפליאה והנהנתי בראשי. הוא נתן לי את החלק הראשון של שו"ת "יביע אומר", פתחתי בתשובה מסוימת ופשוט הוכיחתי בהלם, בקיאות מדהימה כזו, משנה סדורה וברורה כזו לא ראיתי מימי.

רק מי שזכה ללמוד את התשובות המדהימות שלו, מסוגל להבין את התחושה מהו גאון מופלא, המציג את השאלה באופן חד וברור, ובתשובה הוא צולל מיד במים עמוקים של התלמוד והפוסקים. משנתו ברורה וסדורה. בגאונות מופלאה הוא מחלק את כל פרטי השאלה. בבקיאות מבהילה, כדרכם של חכמי הספרדים מדורות הקודמים: הגה"ק החיד"א, ה"שדי חמד", רבי חיים פלאג'י, ה"בן איש חי" ועוד זי"ע.

על כל ספק קטן כגדול, הוא מביא חבילות חבילות של גדולי הפוסקים מהראשונים עד האחרונים, מחכמי גדולי התורה הספרדים עד לחכמי גדולי התורה מבני אשכנז, אחד מהם לא נעדר, משתעשע ומפלפל בדבריהם, עד שהוא מכריע הלכה ברורה על פי רוב הדעות.

הקודמים. "ומי יִפְרַק הַיּוֹת וּמִי יִתְרַץ שְׁפָרִים" – מי הוא זה שיצליח להיכנס בנעליו, לפרק את ולתרץ את כל הספיקות הקשות בהלכה בכל חלקי התורה.

זאת נחמתנו, שבנוסף על המורשת הגדולה של מוסדות התורה שהקים בישראל מדן עד באר שבע, תלמודי תורה, ישיבות קטנות וגדולות, כוללים שיצאו מהם רבנים, דיינים ומורי הוראות בישראל, השאיר אחריו בנים גדולים בתורה, פוסקי הלכה, ההולכים בדרכם של אביהם הגדול זצ"ל, מחברי ספרים בהלכה, שנתקבלו לשם ולתפארת בכל בית ישראל.

ונסיים בתפלה שימשיכו תלמידיו וצאן מרעיתו ללכת בדרך שהורה להם רבם הפוסק הגדול רבי עובדיה זצ"ל, ותתקיים בנו התפלה: "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". ולא ישמע עוד ושביר בגבולנו, ויתקיים בנו מקרא שכתוב (ישעיה יא-ט): "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". תהא נשמתו צרורה בצרור החיים, וימליץ טוב בעדנו, עד שנזכה לגאולה השלימה ולתחיית המתים במהרה בימינו אמן.

ובהדר לשם שמים לכל בני עדות המזרח לנהוג בהלכה כמותו, באו לקראתו לקבל את נשמתו, כמבואר בספרים הקדושים, כי העוסק בתורתם של גדולי תורה, הרי הם באים לקבל את פניו בעלייתו לעולם הנשמות.

אולם בעוד שהקב"ה ונשמות גדולי התורה שמחים לקראתו בשמים, הרי למטה בארץ המצב הוא כדברי הפייטן האלקי: "תוֹרָה תוֹרָה חֲגֵרִי שֶׁק וְהַתְּפִלָּה שֶׁאֶפְרַיִם, אֲבָל יְחִיד עֲשֵׂי לֶךְ וּמִסְפַּד תִּמְרוֹרִים". התורה מתאבלת שאיבדה מן העולם הזה כלי חמדה, שעמל כל ימי חייו לפתור כל כך הרבה ספיקות שיש בתורה.

"מִי יִקְצֶה בְּגִבְעוֹת וּמִי יִסְתֶּת בְּהָרִים" - מי ימשיך בדרכו של רבי עובדיה, שכל ימי חייו חרש את כל הארץ לאורכה ולרחבה דרך הרים וגבעות, לעורר ולקרב אלפים ורבבות מאחינו בני עדות המזרח, שחלקם התרחקו בעת הקמת המדינה מעסק התורה וקיום המצוות, והוא קירבם באהבה גדולה עד שזכה להיות גדול מחזירי התשובה בדורנו, להחזיר עטרה לבני עדות המזרח, שעוסקים בתורה ובמצוות ביראת שמים כמו בימים

בכך זכה רבי עובדיה זצוק"ל להיות בבחינת "מגדל אור", לחזק רבבות תלמידים שאין להם יחוס משפחה של רבנים גדולי תורה, שידעו נאמנה כי התורה מונחת בקרן זוית וכל הרוצה ליטלה יבוא ויטלה, כמו ששנינו בגמרא (נדרים פא.): "היזהרו בני עניים שמהם תצא תורה, שנאמר (במדבר כד-ז) יזל מים מדליו".

"רוכב ערבות שש ושמוח בבוא אליו נפש נקי וצדיק"

והנה עתה בפטירתו של רבי עובדיה מן העולם הזה ועלייתו לחיי העולם הבא, כמה מתאימים הם דברי ההספד של ההוא ינוקא בגמרא: "קצף [הקב"ה] על עולמו, וחמס ממנו נפשות, ושמוח בהם ככלה חדשה, רוכב ערבות שש ושמוח בבוא אליו נפש נקי וצדיק". למעלה בשמים יש שמחה גדולה בביאתו של פוסק הדור.

אין ספק כי הנשמות הטהורות של ענקי רוח בתורה, פוסקי הלכה מהדורות הקודמים, אשר את דברי תורתם בירר וליבן בתשובותיו ובהירות גדולה, ובראשם הפוסק הגדול רבי יוסף קארו בעל ה"בית יוסף" ו"שלחן ערוך", שעל כל פסיק במשנתו הטהורה עמל לברר וללבן, והנחיל בעוז

נדבת הני תרי צנתרי דדהבא הנדיבים הנכבדים
רודפי צדקה וחסד המזכים את הרבים:
ד"ר ר' רפאל מדהב הי"ו ור' מאיר צפדייה הי"ו

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com